

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 184 | Tarih 25-31 Aralık, 2023

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 13 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

27 Aralık: 24 Aralık 2023 tarihinde Diyarbakır'da yapılan Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti) 1. Gençlik Meclisi Kongresi'ne ilişkin Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma kapsamında 26 Aralık 2023 tarihinde yapılan ev baskınlarında 2 kişinin gözaltına alındığı ve gözaltı süresinin 27 Aralık 2023 tarihinde 1 gün daha uzatıldığı öğrenildi.

27 Aralık: Bingöl ve Siirt Valilikleri 26 Aralık 2023 tarihinde yaptıkları açıklamayla, 26 Aralık 2023 tarihinden 1 Ocak 2024 tarihine kadar 6 gün süreyle gösteri yürüyüşü, basın açıklaması, açlık grevi, oturma eylemi, miting, stant açma, çadır kurma, bildiri dağıtma, afiş asma ve benzeri türdeki tüm etkinliklerin yasaklandığını duyurdu.

28 Aralık: Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) Tunceli İl Örgütü ve DEM Parti Dersim İl Örgütü tarafından Kuzeydoğu Suriye'deki operasyonlara karşı yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 6 kişiyi gözaltına aldı. Aynı gerekçeyle Urfa'nın Ceylanpınar ilçesinde DEM Parti Ceylanpınar İlçe Örgütü önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 10 kişiyi gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

26 Aralık: Usta gazeteci Can Ataklı hakkında, geçtiğimiz günlerde Kuzey Irak'ta yasadışı Kürdistan İşçi Partisi (PKK) tarafından düzenlenen bir saldırıda hayatını kaybeden Türk askerinin babasını hedef alan açıklamaları nedeniyle soruşturma başlatıldı.

26 Aralık: CHP İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın adının geçtiği İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İETT ile ilgili en az 3 haber, Bodrum 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişime engellendi ve talep sahibiyle ilgili içerik silindi.

27 Aralık: Gazeteci Metin Cihan'ın Ağrı İl Kültür ve Turizm Müdür Yardımcısı ve Ağrı Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu Başkanı Erkan Köseadağ'ın çocuk sporculara cinsel istismarda bulunduğunu gündeme getirdiği X hesabındaki paylaşımları ve konuyla ilgili en az 6 haber, Ağrı Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişime engellendi.

27 Aralık: İzmir'de üç yaşındaki bir kız çocuğunun babasının sevgilisi tarafından cinsel istismara uğramasına ilişkin habere Karşıyaka 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

27 Aralık: Adalet Bakanı Yılmaz Tunç Çarşamba günü yaptığı açıklamada sosyal medya üzerinden terör propagandası yaptıkları iddiasıyla 125 kişinin gözetimine alındığını, üç kişinin de tutuklandığını duyurdu.

28 Aralık: Türkiye'nin eski Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve mevcut iktidar partisi milletvekili Fuat Oktay, Çarşamba günü yaptığı açıklamada, ülkedeki varlıklarını korumak için bir mafya grubundan 50 milyon dolar rüşvet aldığı iddialarını yalanladı ve haberi yapan gazeteciyi "terörist" olmakla suçladı.

28 Aralık: Türkiye'nin yayıncılık düzenleyicisi Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), ülkedeki İslami tarikatları eleştirel bir şekilde tasvir ettiği için dini gruplar tarafından eleştirilen bir dizi nedeniyle FOX TV'ye geçici yayın yasağı ve para cezası verdi.

28 Aralık: Belediye ihalelerine giren Asoy İnşaat'ın sahibi Adem Soytekin'in adının geçtiği en az 3 habere İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

29 Aralık: İstanbul Barosu'nun adliyedeki rüşvet çarkıyla ilgili en az 3 habere erişimin engellenmesine yaptığı itirazla ilgili haber, İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişime engellendi.

29 Aralık: Engelliweb internet sitesinde yer alan "Ahmet Burak Erdoğan ile ilgili haberler" başlıklı içerik, İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişime engellendi.

29 Aralık: Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Ahmet Burak Erdoğan ile ilgili en az 6 habere İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

29 Aralık: 28 Aralık 2023 tarihinde gazeteci Furkan Karabay, yaptığı bir haber gerekçe gösterilerek emniyete çağrıldı ve 'terörle mücadelede görev almış kişileri hedef göstermek' ve 'iftira' suçlamalarıyla gözetimine alınarak İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü. Furkan

Karabay 29 Aralık 2023 tarihinde sevk edildiği mahkeme tarafından tutuklandı.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

28 Aralık: Ankara'da bir maçın sonunda hakeme yumruk attıktan sonra bu ayın başlarında tutuklanan Türk futbol kulübü Ankaragücü'nün eski başkanı, Çarşamba günü tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmasının ardından kahraman gibi karşılandı.

29 Aralık: Türkiye İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü'nde (EGM) çalışan 445 polis memurunu inanç temelli Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları şüphesiyle açığa aldı.

KÜRT AZINLIK

28 Aralık: 2011 Roboski katliamının 12. yıldönümünde, Türk ordusunun hava saldırısında öldürülen 34 Kürt sivili anmak için bir araya gelen aileler, failleri Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) hükümeti tarafından açıklanmayan cinayetlerin hesabının sorulmasını talep etmeye devam ediyor.

28 Aralık: 1925'te yeni Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı Kürt milliyetçisi bir isyana önderlik eden ikonik bir Kürt figürü olan Şeyh Said'in torununa, gözetimden serbest bırakılmasının ardından cezai tedbirlerin bir parçası olarak 30 gün boyunca sosyal medya hesaplarında Türk bayrağı fotoğrafı paylaşması emredildi.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

26 Aralık: İzmir 2 No'lu F Tipi Cezaevi'nde tutulan M.S.K. isimli mahpusa cezaevi idaresi tarafından ortopedik sandalye verilmediği öğrenildi.

27 Aralık: Antalya Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde hastaneye sevk sırasında mahpuslara ağız araması ve ters kelepçe uygulaması yapıldığı, bu uygulamalara itiraz eden mahpusların tedavileri yapılmadan cezaevine geri götürüldüğü ve sağlık hakkına erişimlerinin engellendiği öğrenildi.

SINIR ÖTESİ KÖTÜ MUAMELE

28 Aralık: Türkiye'nin Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT), inanç temelli Gülen hareketi üyesi olduğu iddia edilen kişilere karşı yürüttüğü uluslararası kaçırma

kampanyasının bir parçası olarak Cezayir'den iki kişiyi
(Mustafa Tan ve Mustafa Bircan) kaçırdı.